

SAAREMAA SÕJAVARA SELTS

Kogumispõhimõtted

1. MTÜ Saaremaa Sõjavara Selts kogumispõhimõtted juhinduvad Eesti Sõjamuuseumi – kindral Laidoneri muuseumi kogude poliitikast (https://media.voog.com/0000/0038/0044/files/Eesti%20s%C3%B5jajamuuseum_kogude%20poliitika_2017.pdf).
2. Saaremaa Sõjavara Muuseum (SSM) tegeleb sõja-ajaloo pärandi kogumise, uurimise, säilitamise ja eksponeerimisega tutvustamaks 20. sajandi sõdade ajalugu Eestis üleüldiselt ja rõhuasetusega Lääne-Eestis ja Saaremaal toimunud sündmustel.
3. Kogumise eesmärk on toetada Eesti sõjaajaloo jäädvustamist ja eksponeerimist nii muuseumis kui ka väljaspool muuseumi ja selle kõrgetasemelise uurimise.
4. Kogumispõhimõtete eesmärk on SSM kogude arendamise, moodustamise, säilitamise ja kasutamise reguleerimine.
5. SSM ei konkureeri teiste muuseumidega museaalide omandamisel, vaid teeb koostööd, aitab koostada teiste muuseumide sõjaajalooliseid näitusi, toetab ühiseid algatusi ja laenab teistelt muuseumidelt ja erakogudest esemeid eksponeerimiseks / laenutab teistele muuseumidele tema kogus olevaid esemeid eksponeerimiseks.
6. Peamised koostööpartnerid on Eesti Sõjamuuseum – kindral Laidoneri muuseum, sõjaajalooga tegelevate muuseumide ja kogude võrgustikku Eesti Sõjaajaloo Pärand (ESAP) kuuluvad muuseumid, Saaremaa Muuseum, Eesti Ajaloomuuseum, Eesti Meremuuseum, Kaitseliidu Muuseum ja erinevad erakogud.
7. Muuseumikogu täiendamisel arvestatakse järgmisi põhimõtteid:
 - a. SSM kogub süstemaatiliselt 20. sajandil Eestit puudutanud sõdadega (sh Külm sõda) seonduvat ainet;
 - b. SSM kogub Eesti sõjaajalooga seotud teiste riikide materjale;
 - c. SSM keeldub annetuse, kingituse, pärandi või tervikkogu arvele võtmisest, kui see ei vasta Saaremaa Sõjavara Seltsi ja SSM eesmägilistele tegevustele;
 - d. SSM ei võta arvele annetust, kingitust või pärandit, kui selle üleandja esitab eritingimusi, mis on vastuolus muuseumi huvidega;
 - e. SSM ei võta arvele eset, mille säilitamiseks ja eksponeerimiseks puuduvad tingimused või eelarvelised võimalused;
 - f. SSM ei võta vastu esemeid, mis on väga kahjustunud ja mille restaureerimise võimalikkus on küsitav ning mille seisund võib kahjustada teisi museaale;
 - g. SSM ei võta vastu esemeid, kui see on vastuolus seaduse ja/või ICOMi eetikakoodeksi põhimõtetega;
 - h. SSM ei võta vastu esemeid, mis on identsed või väga sarnased juba olemasolevate esemetega, välja arvatud juhul, kui ese on paremini säilinud või omab ajaloolist lisaväärtust;
 - i. SSM arvestab eseme museaalina arvele võtmisel teiste sarnase ainevaldkonna muuseumide kogude poliitikatega.
8. Muuseumikogu hoiustamine toimub muuseumi ekspositsiooni ja fondipinnal Laadamäel (Põripõllu küla, Saaremaa vald). Vajadusel säilitatakse / eksponeeritakse kogusse kuuluvaid esemeid ka peamiste koostööpartnerite juures.
9. Kogud jagunevad:
 - a. Arhiivikogu: dokumendid, kaardid, tunnistused, kirjavahetus jne;
 - b. Esemekogu: sõja-ajaloo seisukohast ja muuseumi eesmärkidest johtuvalt olulised esemed;

- c. Faleristikakogu: teenete- jt märgid;
 - d. Fotokogu: fotod;
 - e. Relvakogu: ajaloolised tulirelvad;
 - f. Relvakogu: ajaloolised külmrelvad
 - g. Tekstiilikogu: ajaloolised vormid ja nende elemendid (sümboolika)
 - h. Transpordikogu: erinevad transpordivahendid;
 - i. Raamatukogu: erialaline kirjandus;
 - j. Abikogu: „teised eksemplarid“, restaureerimiseks sobilikud detailid, varuosad, koopiad ja haridustegevustes kasutatavad esemed.
10. Kogude täiendamisel arvestatakse püsiekspositsiooni ja ajutiste näituste ning uurimistöö vajadustega. Perjoodil 2018-2019 soetamise vajadused: WWII sõduri isiklik varustus, jalgrattad ja nende osad, M72 mootoras ja osad, GAZ MM puuduvad detailid.
11. Muuseumikogu täiendatakse ostude, annetuste (sh kogumiskampaaniad) ja hoiule andmise teel. Muuseumikogu täiendamise otsuse teeb Saaremaa Sõjaväe Seltsi juhatus.
12. Iga kultuuriväärtusega asja (või kollektsiooni, kui väärtus seisneb selle terviklikkuses) kohta, mis on võetud muuseumisse vastu eesmärgiga võtta see museaalina arvele, koostatakse vastuvõetud asja väärtuse hindamise leht, milles esitatakse põhjendused asja museaalina arvelevõtmiseks.
13. Muuseumikogu täiendamise põhikriteeriumid:
- a. Seotus SSM ja Saaremaa Sõjaväe Seltsi eesmärkidega
 - b. Ajalooline väärtus;
 - c. Esteetiline väärtus;
 - d. Teaduslik või uurimuslik väärtus;
 - e. Sotsiaalne või vaimne väärtus;
 - f. Objekti päritolu;
 - g. Iseloomulikkus/tüüpilisus;
 - h. Rariteetsus;
 - i. Seisund, terviklikkus;
 - j. Kasutatavus.
14. Kõik muuseumisse arvele võetud museaalid dokumenteeritakse.
15. Muuseumis teostatakse kogude inventuure 7-aastase perioodiga. Inventuuridega kaasnevalt toimub kogude väärtuste hindamine, et selekteerida välja kogusse kuuluvad väheväärtuslikud esemed. Kogu hindamise käigus ei määrata mitte museaalide rahaline väärtus, vaid hinnatakse nende tähtsust ja tähenduslikkust.
16. Museaalide väljaarvamine kogust toimub muuseumiseaduses sätestatud korras ja Kultuuriministeeriumi poolt koostatud juhendis „Nõuandeid museaalide muuseumikogust väljaarvamise korraldamisel“ toodud põhimõtete järgi.
17. Uurijatel ja külastajatel on võimalik tutvuda kogudega SSM ekspositsioonis. Hiljemalt aastal 2022 kavatakse liituda Eesti muuseumide andmebaasiga MUIS. Põhjendatud huvi korral on võimalik esemeid etteteatamisega hoidlast välja tellida. Näitustele laenutatakse museaale sobivate turva- ja säilitustingimuste olemasolul. Fotodest on võimalik tellida digikoopiaid.
18. Ligipääs muuseumikogule ja selle kasutamine on kooskõlas säilitamise ja järelevalve vajadustega, et tagada museaalide pikaajaline säilimine. Muuseumi hoonetes on ööpäevaringne tehniline valve.
19. Kogumispõhimõtete uuendamine toimub vastavalt vajadusele.